

A messzi kontinens: Ausztrália

Az IUFRO 22. Világkongresszusa

Ausztrália... Mi jut a legtöbb embernek az eszébe? Természetesen a kenguru. És az, hogy messze van.

Ausztrália azonban ennél sokkal többet kínál. Fiatal kora miatt történelmi, építészeti értékekben nem gazdag. Leszámítva talán a két leghíresebb építményét a sydneyi operaházat és a szintén itt található hidat. Annál gazdagabb viszont természeti értékekben. A legtöbb állat- és növényfaj endemikus. Több olyan rendszertani csoport is van, amely csak és kizárólag itt fordul elő (pl. erszényesek). Úgy tartják, hogy egy átlagos ausztrál udvarában több hullófaj él, mint egy európai országban.

A korábbi évszázadok nem voltak mentesek az ember által elkövetett hibáktól (üregi nyúl és társai). Ide sorolnám a juhok betelepítését is, igaz, hogy jelenleg ez az egyik legjobban működő ágazata Ausztráliának. Nem ritka az egyéni jeladóval ellátott, műholdas navigáción keresztül terelgetett juhnyáj, melyet gazdája évente csak a nyírásakor lát.

A fenti hibákból tanulva ma a világ egyik leghatékonyabb és legszigorúbb karantén-rendszerét működteti az állam. A repülőtéren idomított kutyák keresik az eldugott élelmiszert, kolbászokat, bármilyen élő vagy holt növényi eredetű terméket, beleértve a magvakat, préselt virágokat – még faminták behozatala is tiltott. Természeti értékeik védelmére több nemzeti parkot hoztak létre (összesen 56-ot, melyből 9 Queensland területén található). 16 helyszín (szintén természeti és nem építészeti értékek) szerepel a világörökség helyszínei között.

Néhány kiragadott példa:

Nagy korallzátony szigetei (több nemzeti park és szintén a világörökség része): a Queensland partjai előtt húzódó, több száz sziget csodálatos, de rendkívül érzékeny közösséget alkot. Állatvilága egyedí, akinek volt mersze, az ottani tél ellenére kipróbálhatta a búvárkodást is, és gyönyörködhetett a színpompás halakban, teknősökben és a tenger számunkra ismeretlen egyéb lakóiban is.

Fraser-sziget (nemzeti park és a vi-

A queenslandi parti hegylánc állományalkotó faja az Eucalyptus globulus (flooded gum), amely elsősorban a szárazabb, tápanyagban gazdag termőhelyeket foglalja el. Gyors növekedése, jó törzsalakja miatt világszerte ültetik a szubtrópusokon (fotó Mátyás Cs.)

lágörökség része): a mintegy 50 km hosszú sziget ugyancsak Queensland partvidékén, Brisbane-től északra található. Itt van a világ egyetlen, homokdűnén létrejött és máig is fennmaradt szubtrópusi esőerdeje, benne közel 100 m magasra megnövő eukaliptuszokkal. Több madárfaj él itt, mint egész Nagy-Britanniában. A madarak – néhány kozmopolita fajt leszámítva – teljesen különböznek az Európában megszokottaktól. Színpompás papagájok, fekete-fehér mintás szarkák és ibiszek, valamint gyors röptű – és mellesleg rendkívül ricsajos – jégmadarak rendszeresen kerülnek a figyelmes szemlélő elé.

A kongresszus házigazdája: Brisbane

Nehéz helyzetben van, aki Brisbane múltjáról akar írni. Két évszázaddal ezelőtt még szinte lakatlan volt a terület. Igaz, hogy a helyi őslakosok (Jagera és Turrbal törzsek) szívesen vertek tanyát a folyó mentén, mert az ellátta őket hallal, kagylóval és különböző rákokkal, de számuk csupán néhány száz volt.

1824-ben léptek először fehér emberek a mai Brisbane területére. A következő évben már meg is alapították az erős kanyarokkal tarkított Brisbane folyó (tulajdonképpen inkább félig sós vizű tengeröböl) egy félszigetén a fegyenctelepet. Ennek emlékei már csak nyomokban lelhetők fel (például a valamikori fegyenc zöldségeskert helyén ma álló botanikus kert), hiszen az

ausztrálok is szeretnék megszabadulni a múltjuk részétől. A törvények szerint szabad telepesek nem közelíthették meg a telep 50 mérföldes körzetét. A közvélemény nyomására végül is beszüntették az elítéltek ausztráliai deportálását és a telep 1842-ben bezárta kapuit és a terület megnyílt a telepesek előtt. 1859-ben, mikor Queensland állam közigazgatási központja lett, még mindig csupán hatezren éltek a városban. Ausztrália megalakulása (1901) után Queensland az egyik leggyorsabban fejlődő állam lett. Különösen az I. és a II. világháború után érkezett nagy számú bevándorló, közöttük jelentős számban voltak magyarok is.

Legegyszerűbb bizonyíték erre a telefonkönyvben található sok-sok Szabó, Varga, de például Andrassy is.

1974-ben egy árvíz jelentős pusztulásokat okozott, amit azonban nagyarányú újjáépítés követett. A sok új létesítmény alkalmat teremtett arra, hogy nemzetközi rendezvényeknek is helyt adjanak. 1982-ben a Commonwealth Játékok, majd 1988-ban a Világkiállítás emelhető ki ezek közül. A fejlődés azonban azóta is töretlen, rendszeresen rendeznek konferenciákat, kiállításokat és vásárokat. 2004-ben például a rovarászok nemzetközi konferenciáját, 2005-ben pedig a IUFRO világkonferenciáját. Az infrastruktúrára jellemző, hogy világkongresszusunk a Konferenciaközpont alig 1/4-ét foglalta el csupán. Talán még egy helyet célszerű kiemelni: a Queenslandi Egyetemet. Hat karán (mezőgazdaság, élelmiszeripar és környezettudományok; közgazdasági és jogi; műszaki; orvosi; társadalomtudományi és művészeti; valamint információtechnológiai) több mint húszezer hallgatója van, nemcsak Ausztráliából, hanem a világ sok más országából is. Több kutatócsoportjuk világhírű. A biológiai intézet például most nyert el egy nagyobb pályázatot Bill Gates alapítványától, a dengue lázat terjesztő szúnyogok elleni biológiai, azaz nem rovarölő szeren alapuló védekezés kidolgozására.

Lakatos Ferenc